

Revisionsutskottet

Statens revisionsverks särskilda berättelse till riksdagen: Rapport om övervakningen av finanspolitiken 2020

INLEDNING

Remiss

Statens revisionsverks särskilda berättelse till riksdagen: Rapport om övervakningen av finanspolitiken 2020 (B 21/2020 rd): Ärendet har remitterats till revisionsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ställföreträdande generaldirektör, direktör Matti Okko, Statens revisionsverk
- ledande finanspolitisk inspektör Mika Sainio, Statens revisionsverk
- ledande specialsakkunnig Olli Kärkkäinen, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Samuli Pietiläinen, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Niina Suutarinen, finansministeriet
- byråchef Berndt Hertsberg, Finansinspektionen
- senior ekonom Jarkko Kivistö, Finlands Bank
- generalsekreterare Seppo Orjasniemi, Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken
- forskningsdirektör Tero Kuusi, Näringslivets forskningsinstitut ETLA
- prognoschef Janne Huovari, Pellervon taloustutkimus PTT
- direktör Elina Pylkkänen, Löntagarnas forskningsinstitut
- verkställande direktör Mikko Ayub, Aktia Bank Abp
- toimitusjohtaja Peter Wiklöf, Ålandsbanken Abp.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Revisionsverkets berättelse

Rapporten om övervakningen av finanspolitiken lämnades till riksdagen i december 2020 och innehåller revisionsverkets bedömning av regeringens mål för den ekonomiska politiken och finanspolitiken för valperioden 2019–2023. Rapporten innehåller också verkets bedömning av tillförlitligheten hos den prognos från finansministeriet som ligger till grund för budgeten för 2021. Revisionsverkets huvudsakliga iakttagelser är följande.

Betänkande ReUB 3/2021 rd

På grund av coronakrisen svängde samhällsekonomin och de offentliga finanserna brant neråt under första halvåret 2020. Enligt revisionsverket har regeringens åtgärder för att hantera krisen varit rätt dimensionerade i fråga om tidpunkt och omfattning. Regeringens beslut att avstå från att iakttä utgiftsramen för 2020 var enligt verket en motiverad lösning i en exceptionell situation. I budgetpropositionen för 2021 har ändringar gjorts i utgiftsnivån genom att den flexibilitet som ingår i ramregeln har utnyttjats, men man har eftersträvat flexibilitet också genom avvikelser från ramregeln. Från och med 2021 är det enligt revisionsverket viktigt att återgå till att iakttä ramregeln för att bevara förtroendet för regeln som ett verktyg för den fleråriga planeringen av de offentliga finanserna.

Det är också viktigt att de offentliga finanserna styrs mot ett utvecklingsspår som är förenligt med stabilitetsmålet för de offentliga finanserna efter krisen, och detta förutsätter planmässighet och engagemang i ekonomiplaneringen på medellång sikt, menar revisionsverket.

Finlands offentliga skuld i förhållande till bruttonationalprodukten stiger markant på grund av coronakrisen, men i europeisk jämförelse växer skulden i typisk takt. Den offentliga skuldens förhållande till bruttonationalprodukten bör stabiliseras i enlighet med regeringens mål, eftersom omfinansieringskostnaderna för skulder som förfaller i framtiden är förenade med en risk. Skötseln av de offentliga finanserna ska således inte grunda sig på antagandet att räntenivån är varaktigt låg. Även det utgiftstryck som den åldrande befolkningen föranleder utgör en grund för att stabilisera skuldkvoten. Den låga räntenivån stöder dock de offentliga finansernas förmåga att ta hand om den växande skulden, och finska staten har i praktiken tagit sina stora lån 2020 med nollränta. Räntan på den nya skulden har varit mycket låg också i början av 2021.

Färdplanen för hållbarhet, som regeringen började tillämpa 2020, ger utgångspunkter för att stabilisera de offentliga finanserna och för att på långsikt förbättra hållbarheten. Enligt verket bör dock färdplanen preciseras. Den bör också ta hänsyn till osäkerheten i skuldscenarierna.

Hösten 2020 ställde regeringen upp ett sysselsättningsmål som var ambitiösare än det ursprungliga, men som hade en flexiblare tidsplan. Det är bra att man inte gav avkall på målet att förbättra sysselsättningen på grund av coronakrisen, menar verket. Sysselsättningsåtgärderna och färdplanen för hållbarhet, som fastställdes vid budgetförhandlingarna hösten 2020, bildar dock ingen enhetlig helhet. Enligt revisionsverkets bedömning har de sysselsättningsbeslut som fattats hittills under valperioden haft en blygsam stärkande effekt på de offentliga finanserna. Det finns en risk för att inte ens den ökning i sysselsättningen som nedtecknats i färdplanen kommer att resultera i de eftersträlvade effekterna på de offentliga finanserna.

Enligt revisionsverkets bedömning är finansministeriets ekonomiska prognos, som ligger till grund för budgetpropositionen för 2021, realistisk med beaktande av tidpunkten när den utarbetades. Revisionsverkets berättelse och riksdagsdebatten om den bidrar till en ansvarsfull finanspolitik som stöder tillväxten i Finland. Utskottet vill särskilt ta upp följande frågor.

Betänkande ReUB 3/2021 rd

Genomförandet av finanspolitiken under coronapandemin

Enligt de sakkunniga som utskottet hört går revisionsverket i sin rapport utförligt in på finanspolitiken 2020 och på fastställandet och fullföljandet av de regler och mål som styr den. De sakkunniga instämmer också huvudsakligen i rekommendationerna i rapporten.

Enligt de sakkunniga har regeringens finanspolitiska åtgärder under krisen varit rätt dimensionerade i fråga om såväl tidpunkt som omfattning. Men det finns skäl att i fortsättningen dimensionera finanspolitiken så att den lämpar sig för konjunkturläget. Dessutom anser de sakkunniga som utskottet hörde i mars 2021 att man så snabbt som möjligt bör återgå till den normala fleråriga planeringen av de offentliga finanserna.

Undantagsklausulerna i EU:s finanspolitiska regler, som ligger till grund för den fleråriga planeringen av de offentliga finanserna, är fortfarande i kraft hösten 2021 och väntas bli slojade 2023. År 2020 överskred Finland EU-fördragets referensvärde för underskott, som är 3 procent av BNP. Förfarandet vid alltför stora underskott kan också inledas medan den allmänna undantagsklausulen är i kraft. Regeringens finanspolitik siktar därför på att få ner det nominella underskottet under referensvärdet 3 procent 2022 och därmed i möjligaste mån undvika ett förfarande vid alltför stora underskott (EDP). När undantagsklausulen och de tillåtna undantagen från målsättningen upphör att gälla, återgår man till den målsättning som innebär att det medelfristiga budgetmålet (MTO) ska nås. Enligt stabilitets- och tillväxtpakten och den inhemska lagstiftningen bör det strukturella saldot höjas med 0,5 procentenheter i relation till BNP 2023. Enligt de sakkunniga som utskottet har hört behövs det som finanspolitiskt ankare ett ambitiöst mål för underskottet på medellång sikt. Om målet nås skapar det förutsättningar för att skuldkvoten ska minska jämnt.

Det nationella ramförfarandet begränsar det budgeterade utgiftsbeloppet i statsbudgeten. Ramförfarandet sätter ett maximibelopp för ramutgifterna som är cirka 80 procent av utgifterna i statsbudgeten. Beslut om ramarna för valperioden för 2020–2023 fattades som en del av regeringens första plan för de offentliga finanserna den 7 oktober 2019. Den mekanism för undantagsförhållanden som ingår i ramregeln enligt regeringsprogrammet ska i och med de beslut som fattades våren 2020 tillämpas 2021 och 2022, vilket möjliggör 500 miljoner euro för utgifter av engångsnatur vartdera året. På grund av det osäkra coronaläget har det dessutom reserverats ytterligare 500 miljoner euro för 2021 för att användas till utgifter av engångsnatur som föranleds av coronapandemin. Enligt finansministeriets yttrande till utskottet i mars 2021 såg återgången till ramen för valperioden inte ut att bli helt lyckad på grund av antalet och omfattningen av de undantag som gjorts 2021.

I och med coronakrisen skiljer sig helhetsbilden av Finlands ekonomi och finanspolitiska behov avsevärt från situationen hösten 2019, då ramen för valperioden fastställdes. Vid halvtidsöversynen våren 2021 beslutade regeringen därför att höja ramen för valperioden för åren 2022 och 2023. Enligt beslutet höjs ramen med 900 miljoner euro för 2022 och med 500 miljoner euro för 2023. Behovet av ramhöjningar för 2023 minskas enligt vårens plan för de offentliga finanserna av att 370 miljoner euro av ramutgifterna permanent omfördelas från och med 2023.

I samband med planen för de offentliga finanserna våren 2020 uteslöt man två utgiftshelheter från ramen. Syftet var att dämpa konsekvenserna av coronapandemin. Finnvera Abp:s finansierings-

Betänkande ReUB 3/2021 rd

fullmakter höjdes till 12 miljarder euro. Dessutom höjdes bevillningsfullmakterna för stöd till små och medelstora företag i tilläggsbudgetarna för 2020. Det beslutades att den andel av utgifterna som hänför sig till höjningen av fullmakterna ska uteslutas från ramen som ett undantag från regeringens ramregel på grund av den osäkerhet och de undantagsförhållanden som rådde våren 2020. I sitt yttrande till utskottet håller finansministeriet med revisionsverket om att ramregelns trovärdighet kan påverkas om regelverket ändras genom ett politiskt beslut mitt under regeringsperioden och utgifterna utanför ramen ökas under regeringsperioden. Ministeriet anser dock att en temporär uteslutning av noggrant avgränsade och motiverade utgiftshelheter från ramen kan vara en bättre lösning med tanke på statsfinanserna än att det inte alls skulle finnas någon rambeogränning.

Utskottet välkomnar regeringens åtgärder för att dämpa de negativa effekter som coronapandemin har på ekonomin och sysselsättningen. Utskottet anser också att finanspolitiken bör dimensioneras enligt konjunkturläget och att man bör återgå till den fleråriga planeringen av de offentliga finanserna för att skapa förutsättningar för en stabilisering av skuldkvoten.

Låg räntenivå och skuldåållbarhet

I rapporten pekar revisionsverket på ökningen av den offentliga skulden och de risker som är förknänade med skuldsättningen. Enligt rapporten kan skuldåållbarheten på lång sikt inte baseras på nuvarande räntenivå, även om räntekostnaderna för den offentliga skulden redan länge har sjunkit. Samtidigt bedömer verket att den kraftiga ökningen av skuldkvoten inte automatiskt innebär att skuldnivån blir ohåållbar, eftersom kostnaderna för skulden inte kommer att bli oskååliga under de närmaste åren.

Enligt utfråågade sakkunniga bör det dock noteras att även om den nuvarande låga räntan på skulden gör underskottsfinansieringen attraktiv, måste skulden finansieras på nytt till den ränta som gäller på förfallodagen. Den offentliga skulden kommer att öka i förhåållande till bruttonationalprodukten hela 2020-talet enligt finansministeriets vårprognos 2021 och den anknyttande långsiktiga bedömningen. Enligt kalkylerna ökar skuldkvoten i synnerhet av statens och lokalförvaltningens primååra underskott och de gradvis ökande kostnaderna för skötseln av skulderna i slutet av 2020-talet.

Sakkunniga betonar också att en allt större skuldkvot ger mindre finanspolitiskt spelrum under nästa kris. På grund av coronakrisen stiger den offentliga skulden enligt sakkunnigbedömningar till en ny nivå samtidigt som de gamla problemen med svag produktivitetstillväxt och håållbarhetsgap i de offentliga finanserna finns kvar. Den största utmaningen för Finlands offentliga finanser åå fortfarande håållbarhetsgapet till följd av befolkningens stigande medelåålder. Utan en betydande minskning av de offentliga utgifterna eller en ökning av inkomsterna jämfört med nulååget kommer den offentliga skulden i förhåållande till bruttonationalprodukten enligt prognoserna att öka permanent på lång sikt.

Måålet i regeringens fåårdplan för håållbarhet åå att stabilisera skulden i förhåållande till ekonomins storlek före utgåången av decenniet. Fåårdplanen för håållbar tillväxt åå dock, enligt sååväl revisionsverket som utfråågade sakkunniga, alltför generell för att bli ett effektivt verktyg för att stabilisera skuldkvoten. Enligt sakkunniga kan en håållbar tillväxt inte uppnås om man inte åå beredd att vid-

Betänkande ReUB 3/2021 rd

ta konkreta åtgärder för att främja den ekonomiska tillväxten. För att stabilisera skuldkvoten måste anpassningsåtgärder vidtas om man inte lyckas uppnå konkreta strukturella reformer som påskyndar den ekonomiska tillväxten, förbättrar sysselsättningen och höjer produktiviteten inom den offentliga sektorn. Enligt de sakkunniga är coronakrisen ett bra bevis på behovet av att sänka skuldnivån under goda tider. När en kris inträffar är det lättare att skuldsätta sig om skuldnivån inte är hög sedan tidigare. Det är angeläget att färdplanen för hållbarhet preciseras och utvecklas. Utskottet anser att färdplanen bör vara konkret och att regeringen också bör ha en tydlig plan för framtida kriser.

I mars 2021 bedömde de sakkunniga som utskottet hörde att hushållen kommer att börja använda de pengar som de sparat under coronatiden efter det att vaccineringarna underlättat situationen och osäkerheten avtagit. Globalt sett kan detta tillsammans med den stimulerande penningpolitiken få ekonomin att växa mycket snabbt i slutet av året. Enligt de ekonomiska prognoserna från början av hösten har den ekonomiska tillväxten 2021 varit kraftigare än väntat och också sysselsättningen har utvecklats mycket positivt. Till exempel enligt Finlands Banks ekonomiska översikt från augusti 2021 växer Finlands ekonomi samtidigt som sysselsättningen har ökat märkbart. Tillväxten väntas dock avta igen 2023.

Den förväntade återhämtningen av ekonomin i och med vaccineringarna och Förenta staternas planer på ett nytt stimulanspaket våren 2021 väckte snabbt farhågor över att inflationen kommer att tillta. Farhågorna visade sig också kraftigt på marknaden för statsobligationer. I synnerhet Förenta staternas statslåneräntor har stigit. Även om utsikterna för räntorna på lång sikt inte har förändrats väsentligt är räntehöjningen enligt de sakkunniga en bra påminnelse om att de låga räntorna inte är eviga. Europeiska centralbanken förväntas dock hålla styrräntan på noll åtminstone fram till 2023.

De största riskerna i de offentliga finanserna hänför sig fortfarande till den allmänna ekonomiska utvecklingen så länge pandemin fortsätter. Utskottet anser det vara viktigt att man vid planeringen av den ekonomiska politiken och finanspolitiken beaktar faktorer som hänför sig till osäkerheten i den ekonomiska utvecklingen samt riskerna i samband med den framtida ränteutvecklingen. Utskottet anser att särskild uppmärksamhet bör ägnas åt långsiktig planering. Stora problem, såsom en aktiv bekämpning av klimatförändringen och hållbarhetsgapet till följd av att befolkningen åldras, kräver parlamentariska lösningar som sträcker sig över flera valperioder.

Uppgiften att övervaka finanspolitiken

Revisionsverkets rapport anses av sakkunniga vara utförlig och omsorgsfullt utarbetad. Men åsikterna går i viss mån isär när det gäller vad som vore viktigt att behandla i rapporten. Både de nationella finanspolitiska reglerna och EU:s finanspolitiska regler frångicks tillfälligt 2020 på grund av den kris som orsakades av coronapandemin, så att ekonomin kunde stödjas trots reglerna. Därför bedömer revisionsverket inte efterlevnaden av regelverket i sin rapport för 2020. En del av de sakkunniga ansåg att den valda infallsvinkeln och fokus på den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken var bra, medan andra kom med kritik. Enligt de kritiska synpunkterna ska rapporten uttryckligen innehålla en analys av den lagstiftning som styr de offentliga finanserna och de nyckeltal och mål som baserar sig på dem, och inte en allmän utvärdering av den ekonomiska politiken.

Betänkande ReUB 3/2021 rd

Utskottet anser att det är motiverat att revisionsverket också utvärderar genomförandet av den finansiella och ekonomiska politiken. Det är viktigt att utvärdera de beslut som fattats och de åtgärder som vidtagits för att se om det över huvud taget är möjligt att uppnå de mål som ställts upp för finanspolitiken.

Sakkunnigyttrandena tar också upp aspekter som inte beaktas i verkets analys. I yttrandena lyfter de sakkunniga fram exempelvis de automatiska stabilisatorerna och behovet av att effektivisera dem. De automatiska stabilisatorerna fungerar automatiskt vid konjunktursvängningar. I Finland står de automatiska stabilisatorerna, såsom utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa, utanför utgiftsramen. Ramregeln gör det därmed möjligt för de automatiska stabilisatorerna att fungera. Trots detta kan utgifterna öka under en vikande konjunktur. Även den progressiva beskattningen fungerar som automatisk stabilisator. Under en vikande konjunktur stöds hushållens köpkraft när utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa ökar och beskattningen lindras. På motsvarande sätt uppstår det under konjunkturuppgångar en buffert i de offentliga finanserna då utgifterna minskar och beskattningen skärps i och med progressionen.

Sakkunnigyttrandena innehåller också vissa avvikande ställningstaganden till revisionsverkets rekommendationer, även om de sakkunniga delar verkets åsikt om rapportens huvudsakliga slutsatser. Exempelvis ställer sig de sakkunniga inte bakom verkets rekommendation att utveckla det finanspolitiska regelverket så att eventuella undantagsförhållanden beaktas bättre. Enligt de sakkunniga behövs det knappast tydligare regler om undantagssituationer, eftersom även den nuvarande ramen har möjliggjort avvikelser. Det behövs inga regler för avvikelser utan det räcker att avvikelserna kan motiveras på ett trovärdigt sätt.

Här påpekar utskottet också att Finland är ett litet land med två oberoende organ som utvärderar regeringens finans- och ekonomipolitik. I och med att samordningen av den europeiska ekonomiska politiken har intensifierats har statens revisionsverk sedan 2013 haft en lagstadgad tillsynsuppgift med stöd av lag 869/2012. Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken inrättades för sin del 2014 genom statsrådets förordning 61/2014. Rådet ska opartiskt utvärdera målen och metoderna för den ekonomiska politiken. Rådet är en ansedd och känd aktör bland ekonomiska experter och akademiker på området, medan revisionsverket är mindre välkänt. Revisionsverkets begränsade synlighet i fråga om övervakningen av finanspolitiken framhävs också i OECD:s bedömning av myndighetens övervakning av finanspolitiken (OECD Review of Finland's Independent Fiscal Institution, 2021). Enligt rapporten är det mycket sällsynt bland OECD-länderna att uppgiften som oberoende finanspolitisk institution har anförtrotts statens högsta revisionsmyndighet. Till exempel inom EU tillämpas motsvarande arrangemang endast i Frankrike och Litauen. Revisionsverkets lagstadgade tillsynsuppgift i fråga om finanspolitiken är mer begränsad än den oberoende utvärderingsuppgiften för rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken. Uppgifterna överlappar dock delvis varandra, så utskottet lägger vikt vid en ändamålsenlig användning av expertresurser i ett litet land som Finland.

Kapitaltäckningsregler för banker

I samband med behandlingen av ärendet har kapitaltäckningsreglerna för banker lyfts fram, särskilt de rekommendationer som Europeiska centralbanken (ECB) utfärdade 2020. I mars 2020 kom ECB med sin första rekommendation om vinstutdelning för kreditinstitut och rekommende-

Betänkande ReUB 3/2021 rd

rade kreditinstitut som står under ECB:s tillsyn att avstå från vinstutdelning fram till den 1 oktober 2020. Rekommendationen motiverades med ett behov att stärka bankernas förlusttolerans och göra det möjligt att stödja realekonomin under coronapandemin. I juli 2020 förlängde ECB rekommendationens giltighetstid till den 1 januari 2021. Finansinspektionen har i mars och juli 2020 gett motsvarande rekommendationer till kreditinstitut som står under direkt tillsyn.

I december 2020 beslutade ECB att fortsätta att rekommendera de banker som står under ECB:s tillsyn att vara ytterst försiktiga med vinstutdelning. Rekommendationen gäller till utgången av september 2021 och ECB rekommenderar att banker som står under ECB:s tillsyn iakttar strikta kvantitativa gränser om de beslutar att dela ut vinst. Finansinspektionen har gett motsvarande rekommendationer till kreditinstitut som står under dess direkta tillsyn. I juli 2021 beslutade Europeiska centralbanken att inte förlänga sin rekommendation om begränsning av kreditinstitutens vinstutdelning efter den 30 september 2021 och har därför återgått till normal praxis beträffande bankernas vinstutdelning. ECB:s beslut grundar sig på att den ekonomiska situationen har förbättrats och att osäkerheten därmed har minskat. Således förlänger Finansinspektionen inte längre sin rekommendation om vinstutdelning från kreditinstitut efter den 30 september 2021.

I detta sammanhang bör det noteras att bankerna, oberoende av utfärdandet av separata rekommendationer, är skyldiga att reservera tillräckliga egna medel för att täcka de risker som de exponeras för på det sätt som förutsätts i den nationella och europeiska lagstiftningen. I Finland är banksektorn relativt sett stor i förhållande till ekonomins storlek. Kreditinstitutens sammanlagda egna medel uppgår till cirka 50 miljarder euro, varav Nordeas egna medel utgör cirka 32 miljarder euro, OP:s egna medel cirka 13 miljarder euro och Kommunfinans Abp:s egna medel cirka 1,6 miljarder euro.

Utskottet har haft som mål att utreda vilken betydelse ECB:s rekommendation om vinstutdelning har för de finska bankernas kapitaltäckning. Utskottet har också utrett hur rekommendationen har följts i Finland. Enligt Finansinspektionens bedömning har iakttagandet av rekommendationerna skapat en extra buffert för krissituationer hos bankerna och det finansiella systemet i stort. Alla finländska banker som står under ECB:s direkta tillsyn (SI-banker, dvs. Significant Institutions, bl.a. Nordea, OP och Kommunfinans) har följt rekommendationerna. Bankerna har följt rekommendationerna från mars och juli 2020 om fullständigt avstående från vinstutdelning såväl som rekommendationen från december 2020 om återhållsamhet med vinstutdelning. Bankerna har delat ut vinst inom de gränser som rekommendationerna fastställt.

Också mindre finländska banker som står under Finansinspektionens direkta tillsyn (LSI-banker, dvs. Less Significant Institutions) iakttog fullständigt Finansinspektionens första rekommendationer om att avstå från vinstutdelning. Alla finländska LSI-banker, med undantag för Aktia och Ålandsbanken, följde den senaste rekommendationen från december 2020 om återhållsamhet med vinstutdelning.

Finansinspektionen beslutade efter egen prövning att inte avvika från ECB:s linje när den ger rekommendationer till kreditinstitut som den utövar tillsyn över. Möjligheten till en bankspecifik prövning där bankens kapitaltäckning skulle vägas in i rekommendationen utnyttjades således inte. Europeiska centralbanken har gjort det möjligt för den nationella tillsynsmyndigheten att efter prövning tillämpa anvisningarna på banker av mindre betydelse för banksystemet. Alla banker i

Betänkande ReUB 3/2021 rd

Finland, med undantag av de två största, är klassificerade som LSI-banker av mindre betydelse. Detta innebär att banker i denna kategori i en eventuell krissituation inte förväntas bli räddade av staten.

Utskottet har hört företrädare för Ålandsbanken och Aktia om deras beslut att inte följa ECB:s rekommendation från december 2020. En viktig faktor bakom beslutet är att det är viktigt för båda bankerna att vara tillförlitliga vinstutdelare och intressanta investeringsobjekt också i framtiden. Båda bankerna har god kapitaltäckning och har gjort omsorgsfulla omvärderingar och riskbedömningar före beslutet om utdelning 2020.

Enligt Ålandsbanken och Aktia är myndigheternas rekommendationer utmanande ur aktieägarnas synvinkel. Det är mycket viktigt för bankerna att de har långvariga ägare. Till exempel Aktias yttrande lyfter fram att det bland bankens ägare finns många stiftelser som stöder allmännyttiga ändamål och aktörer vars verksamhet är beroende av regelbunden utdelning. Sådana ägare har ofta inte möjlighet att kompensera begränsningarna i utdelningen exempelvis genom att skaffa likvida medel genom att sälja innehav. I yttrandet från Ålandsbanken understryks det att största delen av bankens aktieägare är åländska och att banken således har stor betydelse för Ålands ekonomiska region.

Utskottet anser att det ur principiell synvinkel är problematiskt och försvagar tillsynssystemets trovärdighet om tillsynsmyndighetens rekommendation inte följs. En situation som den som beskrivs ovan kan enligt utskottet också skapa ett icke önskvärt incitament för ett större antal aktörer att i framtiden avvika från rekommendationerna och sänka tröskeln för att agera på detta sätt. Tillsynssystemets funktion och principer bör därför granskas noggrant. Utskottet anser att det bör utredas om rekommendationerna bör vara bindande och i vilken utsträckning rekommendationerna kunde väga in prövning som beaktar de enskilda bankernas kapitaltäckning.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Revisionsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner ett ställningstagande med anledning av berättelse B 21/2020 rd.

Utskottets förslag till ställningstagande

Riksdagen har ingenting att anmärka med anledning av berättelsen.

Betänkande ReUB 3/2021 rd

Helsingfors 15.9.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Outi Alanko-Kahiluoto gröna
vice ordförande Merja Mäkisalo-Ropponen sd
medlem Marko Kilpi saml
medlem Pauli Kiuru saml
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Veijo Niemi saf
medlem Sebastian Tynkkynen saf
medlem Pia Viitanen sd
medlem Johannes Yrttiaho vänst.

Sekreterare var

utskottsrad Heidi Silvennoinen.